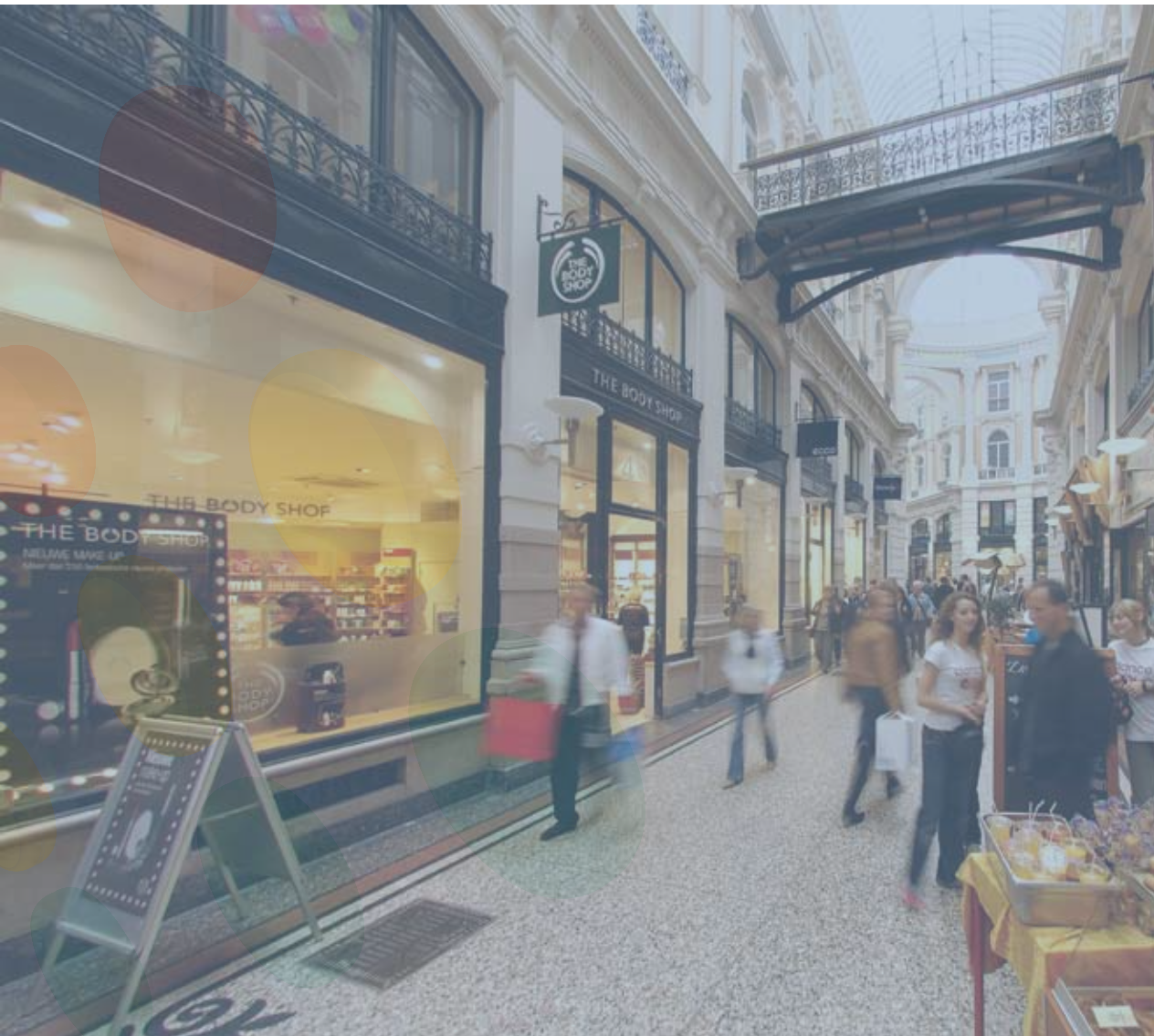

Jaarverslag 2013

Colofon

Rekenkamer Den Haag

Leden

W.R. (Watze) de Boer (voorzitter, per 1 november 2013)
P.A.G. (Peter) Jongmans, (voorzitter tot 1 september 2013)
I.Y. (Ing Yoe) Tan
P. (Pieter) Welp

Medewerkers stafbureau

M.H. (Mirjam) Swarte (secretaris)
T. (Thijs) Bosma (senior onderzoeker)
H. (Hugo) Verpoorten (onderzoeker, tot 1 november 2013)
S.H. (Selma) van der Zwart (senior managementassistente)

Fotografie

The Hague Online Media Center

Contactgegevens

Rekenkamer Den Haag
Postbus 19157
2500 CD Den Haag
Telefoon 070 - 353 20 48
E-mail rekenkamer@denhaag.nl
Website www.rekenkamerdenhaag.nl

Bezoekadres

Stadhuis
Spui 70
2511 BT Den Haag

Datum

Maart 2014

Ontwerp en productie

Studio Buffalo, Den Haag

Copyright

De informatie, inclusief beeldmerken, logo's en fotomateriaal zijn wettelijk beschermd. Niets uit de teksten of grafische voorstellingen uit het jaarverslag van Rekenkamer Den Haag mag zonder schriftelijke toestemming van Rekenkamer Den Haag worden verspreid en/ of verveelvoudigd. Gebruik van de informatie voor persoonlijke doeleinden is toegestaan. Citeren is alleen toegestaan met bronvermelding.

Jaarverslag 2013

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Jaarverslag 2013	5
1. Wat hebben we bereikt?	7
2. Wat hebben we daarvoor gedaan?	11
3. Wat heeft het gekost?	15
Jaarrekening 2013	
1. Algemeen	19
2. Balans per 31 december 2013	19
3. Toelichting op de balans	20
4. Staat van baten en lasten	21
5. Uitkomsten	21
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	25
Begroting 2014 en 2015	27

Voorwoord

2013 was in verschillende opzichten een bewogen jaar. De rekenkamer bestond op 1 mei 2013 vijf jaar. Dit lustrum werd gevierd op 12 september met een symposium getiteld: *Haags Sociaal Domein*. Op 12 september vertegenwoordigde mevrouw Tan als waarnemend voorzitter de rekenkamer. De heer Jongmans had de raad in juni verzocht om ontslag omdat hij het voorzitterschap niet langer met zijn andere werkzaamheden kon combineren. De raad benoemde per 1 november een opvolger in de persoon van de heer De Boer, die reeds 12 jaar ervaring heeft als voorzitter van de Utrechtse rekenkamer.

Het laatste jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen betekent dat er een andere 'mindset' ontstaat zowel bij de raad als bij de leden van het college van B&W, welke de context waarin wij onze onderzoeken uitvoeren en publiceren beïnvloedt. Zo bleek dat de kadernota's in het sociale domein (jeugd, maatschappelijke ondersteuning en participatie) niet meer in de raadsperiode 2010-2014 beschikbaar zouden komen. Dit betekent dat wij de toepassing van de *Kansenkaart voor de herinrichting van het sociaal domein* samen met de nieuwe raad gaan oppakken. Voor de raadsperiode 2014-2018 staat voor ons buiten kijf dat de decentralisaties één van de belangrijkste onderwerpen is, zowel als het gaat om de kans de prestaties voor de burger te verbeteren als om de risico's die met de gelijktijdige bezuinigingen gepaard gaan.

Ons onderzoek '*Met en is weten?*' handelde over de rapportage over doelstellingen en resultaten van beleid. Voor een goede controle door de raad is het uiteraard nodig dat (1) helder is wat het college zich ten doel stelt en (2) duidelijk is wat het college realiseert voor de verschillende begrotingsprogramma's; bij voorkeur vastgelegd in een collegeprogramma. Het is aan de nieuwe raad en het nieuwe college een invulling te geven aan 'sturen op hoofdlijnen' en daarbij een set betekenisvolle indicatoren af te spreken die voor de gehele raadsperiode gelden. Uiteraard bevelen wij aan de lessen uit '*Met en is weten?*' daarbij te benutten evenals het recent door de Rekeningencommissie uitgebrachte advies ter zake.

Wegens het aflopen van de termijn van de twee huidige rekenkamerleden per 1 mei 2014 werd op de valreep in december de wervingprocedure voor nieuwe leden gestart. Dat betekent dat in 2014 een volledig vernieuwde rekenkamer aan de slag gaat, met nog steeds hetzelfde doel: het versterken van de kaderstellende en controlerende taken van de raad. Graag gaan wij hierover in de tweede helft van het jaar met de raad in gesprek ter voorbereiding op de vaststelling van ons onderzoeksplan.

Jaarverslag 2013

De Rekenkamer Den Haag brengt verslag uit van de activiteiten in 2013. Wij leggen hiermee verantwoording af van ons handelen en geven inzicht in de manier waarop we de ons ter beschikking gestelde middelen hebben besteed. Het verslag volgt het stramien van de drie W-vragen:

- wat hebben we bereikt?
- wat hebben we daarvoor gedaan?
- wat heeft het gekost?

Dit verslag gaat in op de realisatie van het onderzoeksprogramma voor 2013 dat de rekenkamer in december 2012 vaststelde. Op 20 december 2012 stelde de rekenkamer het onderzoeksprogramma voor 2013 vast.

In verband met de gemeenteraadsverkiezingen en met het aantreden van twee nieuwe leden van de rekenkamer per mei 2014 heeft de rekenkamer nog geen definitief onderzoeksprogramma 2014 vastgesteld. Dit zal naar verwachting in juni aan de raad worden gezonden.

Wat hebben we bereikt?

Werkbespreking 30 januari 2013

Acht raadsleden van zes verschillende fracties kwamen naar de lunch-werkbespreking om verder met de rekenkamer van gedachten te wisselen over het onderzoeksprogramma en de onderlinge rolverdeling met de Rekeningencommissie en de commissie Bestuur. De voorzitter van de rekenkamer gaf een toelichting op het onderzoeksprogramma en ging in op de positie en de keuze voor een lerende opstelling en de manier waarop de rekenkamer probeert aan te sluiten bij de raad. Op de vraag 'hoe dien ik een verzoek voor onderzoek in bij de rekenkamer?' geeft de rekenkamer aan dat een eerdere poging om tot een procedure-verzoekonderzoek te komen niet gelukt is. Afgesproken wordt dat alle aanwezigen het voorstel van de rekenkamer voor een procedure ontvangen. Een aantal raadsleden doet de suggestie naar aanleiding van het World Forum een onderzoek te doen naar contracten en contractbeheer. Klopt het dat de gemeente dit structureel niet goed regelt? De werkbepreking leverde een goede discussie op en nieuwe ideeën waar de rekenkamer mee verder kan.

Hallo Den Haag, kunt u mij helpen?

De quick scan kwaliteit telefonische dienstverlening werd op 17 juli gepubliceerd. Uit het onderzoek onder 750 burgers en bedrijven bleek dat 70% tevreden is over de dienstverlening. De gemeente streeft er echter naar in 2015 een excellente dienstverlener te zijn met 90% tevredenheid. De rekenkamer hield 15 diepte-interviews met 'ontevreden' respondenten en vroeg naar hun beleving. Dit type kwalitatief onderzoek doet de gemeente zelf (nog) niet. Uit de kritische kanttekeningen zijn verbeterpunten geïdentificeerd. Voor het waar maken van de ambitie van de gemeente bepleit de rekenkamer een betere samenwerking binnen de gemeente, meer regie door het klantcontactcentrum en het nog deskundiger afhandelen van vragen van inwoners. Na behandeling van het onderzoek in de commissie Bestuur besloot de raad dat de wethouder de raad informeert over implementatie van de aanbevelingen middels de voortgangsrapportage masterplan dienstverlening.

Lustrum symposium/ kansenkaart Haags Sociaal Domein

In 2013 vierde de Rekenkamer Den Haag haar eerste lustrum. Zoals van de rekenkamer verwacht mag worden lag de nadruk bij deze viering op de inhoud. Het gekozen thema betrof de decentralisaties in het sociaal domein, en hoe de raad daarbij zijn taken kan vervullen. De rekenkamer wilde de raad een instrument aanbieden dat aansluit bij kaderstelling op hoofdlijnen en de met de 3D beoogde maatschappelijke effecten centraal stelt. Op 10 juli namen een achttal raadsleden en een aantal fractievertegenwoordigers en -medewerkers deel aan een werksessie voor het waarborgen dat het instrument zo goed mogelijk zou aansluiten bij de wensen en behoeften van de raad.

De eerste versie van de Kansenskaart werd tijdens het lustrumsymposium op 12 september aangeboden aan wethouder Karsten Klein, die de rekenkamer prees voor dit initiatief. Met de aanwezige raadsleden en andere genodigden werd geoefend met het gebruik van de kansenskaart, een hulpmiddel waarmee de raad voorstellen van het college niet alleen per sector – werk & inkomen, zorg & welzijn, jeugd, onderwijs-, maar ook overzichtelijk in samenhang met andere sectoren kan beoordelen en monitoren. In oktober is een workshop met de betrokken ambtenaren van de gemeente georganiseerd, en hebben de secretaris en het verantwoordelijk lid van de rekenkamer, mevrouw Tan, de kansenskaart gepresenteerd op een drietal congressen, waaronder het jaarcongres van JSO 'Onderweg naar een nieuw sociaal domein'. Met de feedback uit het lustrumsymposium, uit de workshop met ambtenaren en die uit de congressen is de kansenskaart doorontwikkeld. In november 2013 publiceerde de rekenkamer de volgende versie van de kansenskaart, met een aangepaste leidraad en een filmpje waarin de kansenskaart en het gebruik daarvan wordt toegelicht. Op verzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) is tijdens het minicongres op 22 november de kansenskaart aan de leden gepresenteerd. De rekenkamer(commissie)s van Haaglanden reageerden eveneens enthousiast op de kansenskaart op de themamiddag van 27 november. De commissie Samenleving betrok in januari 2014 de kansenskaart bij de beraadslagingen over de kaderstelling in het sociale domein. De vertraging in het beschikbaar komen van de relevante kadernota's maakt dat de beoordeling daarvan aan de hand van de kansenskaart niet meer door de raad 2010-2014 gedaan kan worden.

Onderzoeksplan digitale veiligheid

Op 2 oktober 2013 bood de rekenkamer middels een begeleidende brief de commissie Bestuur het onderzoeksplan digitale veiligheid aan. Doel van het onderzoek is bij te dragen aan de beveiliging van gevoelige informatie over burgers en bedrijven bij de gemeente Den Haag, de bewustwording van het belang van informatiebeveiliging en het vergroten van kennis over de staat van de informatiebeveiliging van de gemeente. Bij de uitvoering van dit onderzoek werkt de rekenkamer samen met een extern bureau met relevante expertise. Dit onderzoek is in 2013 uitgevoerd en wordt in 2014 gepubliceerd.

Onderzoek Sturen op maatschappelijke effecten van grote projecten

De uitvoering van dit in 2012 gestarte onderzoek is pas goed op stoom gekomen in 2013, nadat onduidelijkheid over de opzet en reikwijdte van het onderzoek bij het college van B&W was weggenomen. In de periode juli-september werd het feitenrapport afgerond en aan de ambtelijke organisatie voorgelegd. De rekenkamer stelde het bestuurlijk rapport vast in haar vergadering van januari 2014. Na afronding van het bestuurlijk wederhoor en rekening houdend met de gemeenteraadsverkiezingen verwacht de rekenkamer in het tweede kwartaal van 2014 te publiceren.

Met en is weten?

In het rapport 'Met en is weten?', dat op 12 december 2013 gepubliceerd werd, onderzocht de rekenkamer de kwaliteit van de rapportage over doelstellingen en resultaten van gemeentelijk beleid. De rekenkamer heeft in haar onderzoek vooral gekeken naar de werking van de 'topindicatoren', waarmee de ontwikkelingen voor elk begrotingsprogramma op hoofdlijnen worden gevolgd. Het gaat om cijfers over bijvoorbeeld de groei van de stad of de tevredenheid van burgers over de dienstverlening van de gemeente. De rekenkamer concludeerde dat het systeem van topindicatoren werkt én dat het beter kan, bijvoorbeeld door meer duidelijkheid over doelstellingen, aandacht voor wijzigingen in topindicatoren (niet veranderen, tenzij) en door controle van de juistheid van topindicatoren. Ook de rekeningencommissie vormt zich een oordeel over topindicatoren en komt met een advies aan de nieuwe raad waarbij het rekenkamerrapport wordt betrokken.

Realisatie

Sinds het aantreden van de gemeenteraad in maart 2010 heeft de rekenkamer op de volgende onderwerpen producten geleverd:

Commissie	Gerealiseerd	Lopend
Samenleving	Kansenkaart voor de herinrichting van het Haags sociaal Domein (2013) Jeugdzorg & Onderwijs: Zorg voor jeugd op scholen (december 2012) (On)verantwoord wachten op jeugdzorg (maart 2012) Invoering Centra Jeugd en Gezin (oktober 2011)	G4 decentralisatie jeugdzorg
Ruimte	Follow up (bespreking januari 2012) Grote projecten • Werkconferentie (september 2010)	Sturen op maatschappelijke effecten, grote projecten.
Leefomgeving	Luchtkwaliteit in de stad (juni 2011)	
Bestuur	Dienstverlening: Hallo Den Haag, kunt u mij helpen? Van uitgaven naar uitkomsten, onderzoek naar subsidiebeleid van de gemeente Den Haag (december 2011) Treasury (rekenkamerbrief, juni 2012) Veiligheid in de woonomgeving (juni 2010)	Digitale veiligheid
Rekeningen commissie	Treasury • Follow up (maart 2010) • Quick scan (december 2011) Wta-onderzoek (maart 2011) Wta-onderzoek (december 2012) Bijlage bij rekeningencommissie onderzoek naar Verbonden Partijen (2013)	
Raad	Rapportage doelstellingen en resultaten van gemeentelijk beleid: 'Meten is weten?' (december 2013) Lustrumsymposium Decentralisaties 12 september 2013 Werkbespreking onderzoeksprogramma en rolverdeling (januari 2013) Werkconferentie Gedragen onderzoek (december 2012) Werkconferentie Samen Kennis Maken (augustus 2011) Werkconferentie monitoring coalitieakkoord (februari 2011)	Factsheets begrotingsprogramma's

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteiten leden rekenkamer

De leden van de rekenkamer vervullen hun functie in 8 uur per week, de voorzitter 12 uur per week. Deze tijd hebben zij voor het grootste gedeelte besteed aan overleg en werkzaamheden voor opzet, begeleiding, publicatie en behandeling van onderzoekprojecten.

Daarnaast hebben zij in 2013 zeven maal een reguliere rekenkamervergadering gehouden. Ook namen zij deel aan een bijeenkomst met de Raad van Advies en woonden relevante raads(commissie)vergaderingen en werkconferenties bij. Gesprekken zijn gevoerd met de directeur GAD en de griffier. Om uiteenlopende redenen is in 2013 vaker dan gebruikelijk overlegd met het presidium en met leden van het college van B&W. Met verschillende relevante externe actoren zoals de directeuren/ voorzitters van de rekenkamers van de vier grote steden, de Randstedelijke Rekenkamer en met de Algemene Rekenkamer wordt periodiek overleg gevoerd. Tevens vinden er overleggen plaats met de regionale rekenkamer(commissie)s. De voorzitter besteedt daarnaast nog tijd aan de interne organisatie van de rekenkamer.

Onderzoekswerkzaamheden

In 2013 zijn onderzoekswerkzaamheden verricht in het kader van de in hoofdstuk 1 genoemde publicaties en producten en ook in het kader van in 2014 te publiceren onderzoek (onder andere digitale veiligheid en sturen op maatschappelijke effecten). Daarnaast is tijd besteed aan nazorg en evaluatie van (eerder) gepubliceerde rapporten. Dit houdt onder andere in het volgen van de behandeling van de rapporten in de commissie en raad en het voeren van evaluatiegesprekken met betrokkenen bij het onderzoek.

Kwaliteitsbeleid

Na ondertekening van het kwaliteitshandvest in 2012 is intern geïnventariseerd of Rekenkamer Den Haag aan alle onderdelen voldoet. Voor zover dit niet het geval was is de bestaande werkwijze zodanig aangepast en uitgebreid dat de rekenkamer middels dit document kan laten zien dat in opzet aan het kwaliteitshandvest wordt voldaan. De leden zien erop toe dat conform de werkwijze gewerkt wordt. Periodiek wordt elk van de ondertekenende rekenkamers geïnspecteerd door een visitatiecommissie met afgevaardigden van de G4+1-collega's (G4-rekenkamers en Randstedelijke Rekenkamer). Bij deze intercollegiale toetsing wordt nagegaan of de rekenkamer aan de eisen van het kwaliteitshandvest voldoet. Hiermee maken de rekenkamers transparant waar anderen ons op mogen afrekenen. In 2013 is de Randstedelijke Rekenkamer geïnspecteerd, de visitatie van de Rekenkamer Den Haag is nog niet gepland.

Overige activiteiten

Op 16 april 2013 gaf de secretaris een presentatie bij ProDemos, over rekenkamers.

Op 16 mei 2013 verwelkomden de secretaris van de rekenkamer en de voorzitter van de G4 rekenkamers een delegatie van The Congress of Local and Regional Authorities Monitoring Committee of the Council of Europe.

Op 11 juni 2013 verzorgde de secretaris op verzoek van de Algemene Rekenkamer een presentatie over lokale rekenkamers voor de Palestijnse rekenkamer op het Stadhuis.

Samenstelling

De rekenkamer bestond in 2013 uit de volgende leden:

- Watze de Boer, voorzitter, per 1 november 2013
- Peter Jongmans, voorzitter, tot 1 september 2013
- Ing Yoe Tan, waarnemend voorzitter 1 september tot 1 november 2013
- Pieter Welp

De rekenkamer heeft op 1 september 2013 afscheid genomen van voorzitter Peter Jongmans. Hij heeft zijn termijn voortijdig beëindigd vanwege te drukke werkzaamheden. Op 31 oktober 2013 is Watze de Boer benoemd tot voorzitter. Per 1 november 2013 is de heer De Boer in functie.

Rekenkamerleden

Watze de Boer

Peter Jongmans

Ing Yoe Tan

Pieter Welp

De leden werden ondersteund door de ambtelijke staf:

- Mirjam Swarte, secretaris
- Thijs Bosma, senior onderzoeker
- Hugo Verpoorten, onderzoeker, gedetacheerd bij de rekenkamer tot 1 november 2013
- Selma van der Zwart, senior managementassistente

Staf

Mirjam Swarte

Thijs Bosma

Hugo Verpoorten

Selma van der Zwart

Nevenfuncties leden Rekenkamer Den Haag

Watze de Boer

- Voorzitter Rekenkamer Utrecht, bezoldigd, 2001 tot 1 maart 2014.
- Voorzitter Rekenkamercommissie Waterschap Zuiderzeeland, bezoldigd, 2009 tot en met december 2013.
- Voorzitter Rekenkamercommissie Hoogheemraadschap van Rijnland, bezoldigd, vanaf 2007.
- Directeur Brissonius Beheer BV bezoldigd, vanaf 1998.
- Penningmeester Stichting Behoud Panorama Mesdag, vanaf 2012.

Peter Jongmans

- Partner in adviesbureau PCM Consult, bezoldigd, vanaf 1987.
- Voorzitter brancheorganisatie VBIM, bezoldigd, vanaf 1993.
- Voorzitter debatgenootschap Heeren XVII, vanaf 2010.
- Voorzitter pensioeninstelling OBP, bezoldigd, vanaf 2011.
- Voorzitter Laterale Tafel, Sociëteit de Witte, vanaf 2012.
- Voorzitter Stichting Lange Tenen (media & politiek), vanaf 2012.
- Voorzitter Raad van Toezicht stichting mr. F.H. Piket, vanaf september 2012.

Ing Yoe Tan

- Lid Raad van Toezicht MCA Alkmaar en Gemini groep, bezoldigd, 2004 tot maart 2013.
- Lid Rekenkamercommissie gemeente Lelystad, bezoldigd, vanaf 2006.
- Lid Raad van Toezicht Lucas Scholengemeenschap te Den Haag, bezoldigd, vanaf 2008.
- Lid Raad van Toezicht ROC Leiden, bezoldigd, vanaf 2006.
- Lid NTR Programmaraad Volwasseneducatie, bezoldigd, 2009 tot november 2013.
- Voorzitter Raad van Commissarissen Sophia Revalidatie in Den Haag, bezoldigd, vanaf 2012 (lid sinds 2005).
- Voorzitter Vereniging Vrienden van De Nederlandse Opera, vanaf 2012.

Pieter Welp

Geen andere nevenfuncties dan lid Rekenkamer Den Haag. De hoofdfunctie van de heer Welp is senior bij het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR) van de Tweede Kamer. Tot 1 juli 2013 was hij als senior research fellow en projectcoördinator voor het project Toekomst voor Toezicht gedetacheerd bij de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Per 1 juli 2013 fungeert de heer Welp als senior adviseur van de parlementaire enquêtecommissie Woningcorporaties.

Leden Raad van Advies

De Raad van Advies bestaat uit de volgende leden:

- de heer Koen Baart
- mevrouw Thessa Oosterholt-Eekhout
- de heer Ries Smits
- mevrouw Heleen Weening

Personele zaken

In 2013 is een aantal personele wisselingen geweest. Een onderzoeker is naar de rekenkamer gedetacheerd vanuit de dienst OCW. Deze detachering liep af op 1 november 2013. De vanuit de rekenkamer bij de bestuursdienst gedetacheerde onderzoeker vond een nieuwe baan per 1 januari 2014 en keert niet terug bij de rekenkamer. Per 1 januari 2014 is een nieuwe onderzoeker in dienst getreden.

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht 2013

(bedragen x € 1.000,-)

	Begroting 2013	Realisatie 2013
Personeelskosten stafbureau	269	263
Honorering leden rekenkamer	66	64
Onderzoek uitbesteed, externe deskundigen	67	90
Overheadkosten (huisvesting, werkplek, etc)	82	78
Opleiding, lidmaatschappen	10	11
Diversen	45	18
Budget 2013 (inclusief resultaat 2012)	539	524
Resultaat		15

Toelichting per post

Zowel de *Personeelskosten stafbureau* als de *Honorering leden rekenkamer* zijn iets lager dan begroot wegens het niet per direct in kunnen vullen van ontstane vacatures.

Uitbesteed onderzoek, inhuur externe deskundigheid in 2013

(bedragen x € 1.000,-)

Onderzoek	
Sturen op maatschappelijke effecten grote projecten	4
Quick scan dienstverlening	14
Ontwikkeling kansenkaart voor het Haags sociaal domein	26
Digitale veiligheid	46
Totaal	90

De *overheadkosten* betreffen de huisvestingskosten, inclusief de inrichting van werkplekken en dienstverleningsovereenkomsten voor ICT, financiën, betalingen en personeelszaken. Deze post is iets lager uitgevallen vanwege de verhuizing van de rekenkamer naar iets kleinere huisvesting.

De post *Opleiding en lidmaatschappen* betreft opleidingen van de stafmedewerkers van de rekenkamer en lidmaatschapskosten (zoals van de NVRR).

Onder *Diversen* vallen de kosten voor publicatie, onkostendeclaraties van de staf en aanschaf van kantoorbenodigdheden. Op deze post had de rekenkamer een reservering voor de viering van het vijfjarig jubileum van de rekenkamer begroot. Het jubileum is ingevuld door een bescheiden symposium en de ontwikkeling van de kanskaart, waardoor een groot deel van de realisatie onder de post *Onderzoek uitbesteed* geboekt is. Dit verklaart tevens waarom de post *Onderzoek uitbesteed* hoger is dan begroot.

Resultaat

Het resultaat van 2013 wordt in 2014, net als in 2013, besteed aan extern uitbesteed onderzoek en/ of inhuur externe deskundigen.

Externe accountant

De rekenkamer legt over 2013 verantwoording af in een eigen jaarrekening. De jaarrekening van de rekenkamer is voorzien van een controleverklaring door een externe partij en niet door de gemeentelijke accountantsdienst (GAD). Reden hiervoor is de bijzondere positie en taak van de rekenkamer. Dit betreft het toezicht op grond van de Wet Toezicht Accountants (Wta) op de GAD. Vanuit die positie bezien past het niet dat de GAD de jaarrekening van de rekenkamer controleert en voorziet van een controleverklaring. De jaarrekening en goedkeurende controleverklaring zijn als onderdeel van dit jaarverslag opgenomen.

Jaarrekening 2013

Jaarrekening 2013

1. Algemeen

De kaders van de waarderingsgrondslagen zijn bepaald in de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV), de verordening Financieel Beheer en Beleid (raadsbesluit 172/2010 en raadsmededeling 2010.278) en het uitvoeringsbesluit Financieel Beheer (RIS 176955).

De jaarrekening is net als de begroting opgesteld volgens het stelsel van baten en lasten. In de jaarrekening zijn de baten en lasten opgenomen die toe te rekenen zijn aan het begrotingsjaar. Het moment van betaling of ontvangst van het geld is daarbij niet van belang. In enkele voor de concernrekening in materiële zin ondergeschikte gevallen worden ontvangsten als baten verantwoord.

De waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders is aangegeven. Bij de bepaling van het resultaat wordt onder andere rekening gehouden met het voorzichtigheidsprincipe, het matchingprincipe en het realisatieprincipe.

Voor de activa wordt de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als waarderingsgrondslag toegepast. De passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover niet anders is vermeld.

De baten en lasten van interne gemeentelijke leveringen tussen de diensten onderling, zijn evenals bij de begroting, niet geëlimineerd. Voor het inzicht is in de staat van lasten en baten op totaalniveau het bedrag van de ze posten als consolidatie-eliminatie specifiek tot uitdrukking gebracht.

2. Balans per 31 december 2013

(bedragen x € 1.000,-)

31-12-2013

31-12-2012

Activa

Vordering op gemeentelijk dienst

39

94

Overlopende activa

0

9

Totaal activa

39

103

Passiva

Saldo van de rekening (onverdeeld resultaat)

15

45

Vlottende passiva

Overige schulden

24

45

Schuld aan gemeentelijke dienst

0

13

Totaal passiva

39

103

3. Toelichting op de balans

(bedragen x € 1.000,-)

3.1 Activa

Vorderingen op gemeentelijke diensten

31-12-2013

31-12-2012

De vorderingen op gemeentelijke diensten zijn als volgt te specificeren:

Raadsorganisatie	39	94
Totaal	39	94

Deze post betreft de rekening-courantverhouding met de Raadsorganisatie. Voor de rekenkamer wordt vooralsnog geen afzonderlijke administratie gevoerd, maar is een onderdeel van de administratie van de Raadsorganisatie. Door het uitlichten van het onderdeel rekenkamer ten behoeve van deze afzonderlijke verslaglegging ontstaat deze post. Hierin is verrekend de af te dragen loonheffing december 2013 (€ 11).

3.2 Passiva

31-12-2013

31-12-2012

Eigen vermogen

Nog te bestemmen voor- of nadelig dienstsaldo	15	45
Onverdeeld resultaat	15	45

Het nog te bestemmen dienstsaldo 2013 bestaat uit het verschil tussen het begroot nadelig saldo € 539 en het werkelijk nadelig saldo ad € 524.

Kortlopende schulden

Overige schulden

Diverse crediteuren	24	45
Totaal	24	45

Deze post betreft nog te betalen onderzoeks- en adviseringskosten (€ 9), alsmede nog te betalen opleidingskosten (€ 15) in het kader van een traineeship welke buiten de begroting van de rekenkamer valt.

Schulden aan gemeentelijke diensten

OCW	0	13
Totaal	0	13

De schulden zijn afgestemd met de betrokken diensten.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

De gemeente Den Haag kent geen voorziening Vakantiegeld. De medewerkers van de rekenkamer hebben over de periode juni 2013 tot en met december 2013 in totaal per saldo voor € 8 aan recht op vakantiegeld opgebouwd. Deze verplichting blijkt niet uit de balans ultimo 2013.

Risico's

Gezien de aard van de werkzaamheden (inzet apparaat) zijn er geen (financiële) risico's bij de rekenkamer.

4. Staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000,-)

	Uitkomst 2013	Begroting 2013	Uitkomst 2012
Lasten	524	539	479
Baten	-	-	-
<i>resultaat voor bestemming</i>	524N	539N	479N
Donaties	-	-	-
Onttrekkingen			
<i>Saldo</i>	524N	539N	479N

5. Uitkomsten

(bedragen x € 1.000,-)

5.1 Financiële gegevens

	Uitkomst 2013	Actuele begroting 2013	Resultaat 2013	Ontwerp- begroting 2013
Lasten	524	539	15V	494N
Baten	0	0	0	
Saldo exclusief reserves	524N	539N	15V	494N
Dotaties aan reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0		0	0
Saldo (incl. reserves)	524N	539N	15V	494N

5.2 Verschillen uitkomst 2013 – actuele begroting 2013

Omschrijving	Verschil	V/N	I/S
Uitbesteed onderzoek	23	N	I
Diverse uitgaven	38	V	I
<i>Saldo</i>	15	V	

Toelichting verschillen

Uitbesteed onderzoek

De gelden zijn onder andere ingezet voor een quick scan dienstverlening (juli 2013) en een onderzoek naar de digitale veiligheid (publicatie in 2014). Zie ook de verschillenverklaring hieronder bij *diverse uitgaven*.

Diverse uitgaven

Op deze post had de rekenkamer een reservering voor de viering van het vijfjarig jubileum van de rekenkamer begroot. Het jubileum is ingevuld door een bescheiden symposium en de ontwikkeling van de kansenkaart, waardoor een groot deel van de realisatie onder de post *Uitbesteed onderzoek* geboekt is. Dit verklaart tevens waarom de post *Uitbesteed onderzoek* hoger is dan begroot.

5.3 Verschillen uitkomst 2013 ten opzichte van uitkomst 2012

	Uitkomst 2013	Uitkomst 2012	Vershil 2012-2013
Lasten	524	479	45
Baten	-	-	-
<i>Saldo exclusief reserves</i>	524N	479N	45N
Dotaties aan reserves	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves			
<i>Saldo inclusief reserves</i>	524N	479N	45N

Toelichting verschillen

In 2013 is het voordelig resultaat (€ 45) toegevoegd aan het budget *Uitbesteed onderzoek*. De gelden zijn onder andere ingezet voor een quick scan dienstverlening (juli 2013) en een onderzoek naar de digitale veiligheid (publicatie in 2014).

In 2012 is de formatie van de rekenkamer gedurende vijf maanden onderbezet geweest (door vertraagde invulling vacature senior onderzoeker). Dit leidde tot vertragingen in de onderzoeken. In 2013 was gedurende twee maanden de vacature voor onderzoeker niet ingevuld.

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekeningstukken 2013 van de Rekenkamer Den Haag, gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de programmarekening over 2013 en de toelichtingen en bijlagen zoals opgenomen op de bladzijden 5 tot en met 22.

Verantwoordelijkheid van de Rekenkamer Den Haag

De Rekenkamer Den Haag is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekeningstukken, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, de (gewijzigde) verordening Financieel Beheer en Beleid (raadsbesluit 63/2011, RIS 180321) en het Uitvoeringsbesluit Financieel Beheer (RIS 176955) van de gemeente Den Haag.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekeningstukken zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dienen weer te geven en dat de in de jaarrekeningstukken verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekeningstukken van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekeningstukken op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid van de *Gemeentewet*. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de *Nederlandse controlestandaarden* en het Besluit accountantscontrole Decentrale Overheden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekeningstukken geen afwijkingen van materieel belang bevatten.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekeningstukken. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekeningstukken een afwijking van materieel belang bevatten als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekeningstukken en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Rekenkamer Den Haag. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte criteria voor financiële rechtmatigheid en van de redelijkheid van de door de Rekenkamer Den Haag gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekeningstukken.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1 % en voor onzekerheden 3 % van de totale lasten.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geven de jaarrekeningstukken van de Rekenkamer Den Haag een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2013 als van de activa en passiva per 31 december 2013 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, de (gewijzigde) verordening Financieel Beheer en Beleid (raadsbesluit 63/2011, RIS 180321) en het Uitvoeringsbesluit Financieel Beheer (RIS 176955) van de gemeente Den Haag.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekeningstukken verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen.

Den Haag, 14 februari 2014

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M.E. van Kimmenade RA MGA

Begroting 2014 en 2015

(bedragen x € 1.000,-)

	Begroting 2014	Begroting 2015
Personeelskosten stafbureau	283	286
Honorering leden rekenkamer	66	66
Onderzoek uitbesteed, externe deskundigen	61	43
Overheadkosten (huisvesting, inrichting werkplek, automatisering etc.)	80	80
Opleiding, lidmaatschappen	10	10
Diversen	20	20
Budget (inclusief resultaat 2013)	520	505

Toelichting

In dit jaarverslag hebben wij voor de derde keer de begrotingen van zowel het lopende jaar als van het volgende jaar in deze bijlage opgenomen. Wij doen dit enerzijds uit oogpunt van transparantie en anderzijds ook omdat wij het passend vinden de raad tijdig een voorstel voor ons budget 2015 te doen. De rekenkamer maakt immers geen onderdeel uit van een gemeentelijke dienst maar is een onafhankelijk orgaan van de gemeente.

